

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Dve težki vladni krizi

K DEMISIJI KABINETOV PAUL BONCOUR IN VON SCHLEICHER.

Pretekla sobota je bila izredno važen dan: rodila je dve vladni krizi, francosko in nemško, ki sta velikega pomena tudi za mednarodno politiko Evrope, saj sta Francija in Nemčija trenutno glavni velesili na kontinentu in obenem največji rivalinji v vseh vprašanjih. Ne razlikujeta se pa samo po različnosti gledanj na zunanje politične in mednarodne probleme, ampak tudi po notranje politični strukturi, izražajoči se najvidneje v režimu. Dočim je francoska notranja politika absolutno demokratska in parlamentarna, je nemška več ali manj diktatorska in zakulisarska. Zato je tudi vlada Paula Boncourja vrh parlament, vlada generala von Schleicherja pa državni predsednik maršal Paul von Hindenburg, odnosno tajinstveni »Herrenklub«, ki stoji za njim. V tem je podana tudi pot reševanja vladne krize v Franciji in v Nemčiji. V Parizu bo odločala parlamentarna situacija, v Berlinu pa tajna volja zakulisarjev. O rešitvi prve torej dosti lažje govoriti kakor o rešitvi druge.

Izid lanskimi parlamentarnimi volitev v Franciji, ki je vrh desničarsko Tardieujevo vlado, je ustvaril državni zbor, ki je razbit na toliko stranskih skupin, da je vsaka homogene vlada, ki bi bila deležna vsaj neznatne večine, absolutno nemogoča. V večini so res levičarski elementi, a odšteti moramo prvič komuniste, ki v kombinaciji ne pridejo v poštev, in čiste socialiste, ki se iz praktičnih vzrokov nočejo vezati z vstopom v vlado, ki ji ne bi stal na čelu njihov voditelj Leon Blum ali kateri drugi veljak. Niti Herriotu niti Paulu Boncourju se ni posrečilo pregovoriti jih, da bi vstopili v kabinet, zato sta bila oba odvisna od njihove milosti ali nemilosti in sta padla takoj, čim sta hoteli voditi politiko, ki je socialisti niso odobravali. In zanimivo je, da so vrgele obe vladi zmernih levičarjev, Herriotovo in Paul-Boncourjevo, finančne zadeve, prvo v zvezi s plačilom vojnih dolgov Ameriki, drugo v zvezi s sanacijo državnega proračuna, ki izkazuje težke milijarde deficita. Socialisti so se energično dvignili proti sanacijskemu načrtu finančnega ministra Chérona, ki je hotel doseči ravnotežje z redukcijo izdatkov, tudi plač, in s povišanjem dohodkov, zlasti davkov.

Nemške parlamentarne volitve, ki so bile skoraj istočasno s francoskimi, so ustvarile skoraj enako obupen položaj, samo s to razliko, da so dale parlamentu

desničarski izraz. Takrat bi se bila dala ustvariti večina samo s sodelovanjem hitlerjevcev in centurama. Toda do popolnega sporazuma ni prišlo, in tudi če bi bilo, maršal Hindenburg Hitlerju ne bi bil poveril mesta državnega kancelarja. Druge volitve, ki so sledile prvim, so pa položaj še poslabšale. Zaradi izgube narodnih socialistov niti kombinacija nacijskega centra in centurmovcev ni bila več mogoča. Ostala je zato takozvana »prezidialna vlada«, ki se je spremenila le perzonalno. Namesto kabineta von Papena je prišel kabinet generala von Schleicherja. Ta poslednji je imel sicer nalogo dobiti stike s parlamentom in uvesti delovno skupnost z njim, a akcija ni uspela: sodelovanje s von Schleicherjem so odklonili celo nemški nacionalci, ki so kompaktno stali za von Papenom. Istočasno se je pa snovala proti njemu in njegovi vladi na širši podlagi formirana obnovljena harburška fronta, obstoječa iz narodnih socialistov, nemških nacionalcev, nekaterih manjših desničarskih skupin ter bivšega kancelarja von Papena in akterjev za njim z dr. Schachtom in drugimi na čelu. O tem smo pred dnevi pisali podrobno tudi na tem mestu, in dasi so se dogodki pozneje razvijali zelo kaotično, se je vendar zgodilo to, kar smo takrat napovedovali!

Toda najvažnije je po obeh demisijah seveda vprašanje: Kaj sedaj? V Franciji bodo reševali krizo slej ko prej parlamentarno, in bo zato rešitev težavna. Nova grupacija brez socialistov bi lahko nastala samo s preorientacijo politike radikalnih socialistov, na kar pa ni mogoče misliti. Zato je verjetno, da bo najden izhod na stari bazi, a brez nade na trajnost. Ves razvoj kaže, da bo treba parlament prej ali slej razpustiti in izvesti nove volitve, ki bodo najbrže okrnile moč levičarjev, ki so volilce bridko razočarali. V Nemčiji se bo nasprotno rešila kriza neparlamentarno. Skoraj gotovo je, da bo osnovana nova »prezidialna vlada«, v kateri bodo po vsej verjetnosti zastopani tudi narodni socialisti, dasi morada ne s kancelarjem. Mogoče je tudi, da Hitler sam sploh ne bo stopil v vlado, ampak bo poslal vanjo le svoje zaupnike. Taka vlada bo seveda zopet odgojila ali razpustila parlament. Možno pa so seveda tudi še drugačne, radikalnejše rešitve. Ena skupnost pa obstoja med obema parlamentoma, francoskim in nemškim: oba sta nesposobna za osnovanje trdne in trajne vlade in silita k novim volitvam!

Mandat radikala Daladierja

DOSLEJ SE MU ŠE NI POSREČILO SESTAVITI NOVE VLADE. VSA PRIZADEVANJA SE SUČEJO ZOPET OKOLI SOCIALISTOV. MOŽNOSTI REŠITVE KRIZE.

PARIZ, 30. januarja. Predsednik republike Lebrun je poklical k sebi Daladierja in mu poveril sestavo novega kabineta, kar je Daladier sprejel. Sestavil bo najbrže kabinet, ki bo v političnem pogledu enak Herriotovemu, če se bo pokazalo sodelovanje s socialisti nemogoče. V tem kabinetu bi prevzel finančno ministrstvo Bonnet.

PARIZ, 30. januarja. Mandat predsednika republike Daladier je vse današnje dopoldne nadaljeval pogajanja za sestavo novega kabineta. Kakor se govori, hoče Daladier najprej poskusiti ustvariti kabinet napredne koncentracije. Danes dopoldne je izročil socialistični frakciji celo vrsto konkretnih predlogov z željo, da socialisti sodelujejo v njegovi vladi. Kakor se zadržuje, bodo socialisti odgovorili Daladierju še danes. V primeru, da bi socialisti od-

klonili Daladierjevo ponudbo, bo sestavil čist radikalno-socialistični manjšinski kabinet in bo nato poskušal doseči priložnostno potrebno podporo socialistov v zbornici. Po dosedanjih izgledih bi prevzel v novem kabinetu Paul-Boncour zunanje ministrstvo, dočim bi dobil Herriot prosvetno ministrstvo. Listi pozdravljajo Daladierjevo poslanstvo in dostavljajo, da je eden najmožnejših mož v vsej Franciji. Daladier, ki pripada najskrajnejšemu levemu krilu radikalno-socialistične frakcije, je baje najmočnejša in najvplivnejša osebnost v stranki. Ker stoji, kakor reče, na skrajni levici, mu ne bo težko dobiti zveze s socialisti. V primeru, da bi socialisti odklonili neposredno sodelovanje v vladi, bi imel Daladier še bolj proste roke in bi bila njegovi vladi omogočena še večja svoboda akcije.

Baron von Papen ali Adolf Hitler

DEMISIJA VLADE GENERALA VON SCHLEICHERJA. — PAPENOVA POSVETOVANJA. NARODNI SOCIALISTI POPUŠČAJO.

BERLIN, 30. januarja. V soboto je podal državni kancelar general von Schleicher demisijo svoje vlade v roke predsednika republike maršala Hindenburga, ki je ostavko sprejel. Hindenburg je obenem poveril vodstvo državnih poslov do sestave novega kabineta dosedanji Schleicherjevi vladi. Najprej je poklical k sebi bivšega zveznega kancelarja von Papena in ga pooblastil, da se prične razgovorjati in pogajati s strankami glede sestave nove vlade. Doslej mu von Papen še ni podal nobenega pozitivnega odgovora o uspehu svoje akcije.

BERLIN, 30. januarja. V ospredju kombinacije za sestavo nove vlade!

Graške demonstracije

DUNAJ, 30. januarja. Narodno-socialistični dijak so vprizorili v soboto pred jugoslovanskim konzulatom v Gradcu manifestacijo, med katero so prepevali tudi znano iredentistično pesem »Marburgerlied«. Med vzklikanjem so zahtevali povrnitev Maribora k Avstriji. Policija je demonstrante razgnala in jih troje tudi aretirala.

Hi te berško orožje se vrne?

DUNAJ, 30. januarja. O priliki sobotne demarše francoskega in angleškega poslanika je obljubil zvezni kancelar dr. Dollfuß nadaljne informacije v najbližjem času. Kakor se je govorilo predvečerašnjim v parlamentarnih krogih, se hoče Avstrija z ozirom na viseča pogajanja o posojilu in na delstvo, da se mora lozansko posojilo naložiti in podpisati v Parizu, izogniti vsakemu konfliktu. Zato ni izključeno, da bo v Hirtenberg poslani vojni material po isti poti vrnjen pošiljatelju, po kateri je prispel v Avstrijo. S tem se potrjuje tudi vest lista »Echo de Paris«, ki pravi: V primeru, da bi se prizadete države izjavile pripravljene zavezni vojni material uničiti ali pa ga vrniti pošiljatelju, bi države male antantete kočljive zadeve več ne nadaljevale. Hirtenberški dogodek ima zato velik pomen v tem, da svari ob pričetku drugega zasedanja razorcitvene konference one, ki bi mogli postati žrtve prevare.

FUZIJA DVEH NEMŠKIH DNEVNIKOV.

NOVI SAD, 30. januarja. V soboto je bila izvršena fuzija obeh novosadskih nemških dnevnikov »Deutsche Zeitung« in »Deutsches Volksblatt«. Ta fuzija je za kulturno življenje Nemcev v naši državi velikega pomena, ker je bila »D. Z.«, ki je last industrija dr. Ertla iz Odžakov, v opoziciji proti vodilnemu dnevniku »D. V.«. Oba dnevnika bosta imela odslej skupno redakcijo. »D. V.« bo izhajal, kakor doslej zjutraj, dočim bo izhajala »D. Z.« kot popoldnevnik. »D. Z.« ju postala s tem last Nemške tiskarne d. d. v Novem Sadu, del njenega uredništva pa je prevzel »D. V.«.

PO ZMAGI DE VALERE.

DUBLIN, 30. januarja. Ministrski predsednik de Valera je izjavil, da je z izidom volitev povsem zadovoljen. Novi parlament se bo sestel 8. februarja. V vladi ne bo nikakih bistvenih sprememb. Glede stališča do Anglije je de Valera izjavil, da se v vprašanju agrarnih anuitet stališče irske vlade nikakor ni izpremenilo. Zeleti bi bilo le, da bi se zboljšali odnosi do »države na sosednem otoku... Iz te izjave je razvidno, da si tudi de Valera želi novih pogajanj in pa predvsem zaključitev nesmiselne gospodarske in carinske vojne med Irsko in Anglijo.

VELIK POŽAR V BOMBAYU.

BOMBAY, 30. januarja. V tukajšnjem predmestju Matung je izbruhnil požar, ki je upepelil nad 300 poslopj.

Grozen atentat profitašistov

V PHILADELPHIJI V AMERIKI SO PROTIFAŠISTI S PEKLENSKIM STROJEM PORUŠILI HIŠO FAŠISTA.

RIM, 30. januarja. O priliki atentata, ki je bil izvršen v Philadelphiji na hišo voditelja italijanskih fašistov v Ameriki, Giovannija de Silvestrija, trdijo italijanski listi, da je ta atentat delo italijanskih protifašistov iz Philadelphije. V pritičju poslojia je bil postavljen izredno močan in velik peklenški stroj. Eksplozija je popolnoma porušila vse stropne in tla, močno pa je poškodovala tudi glavne hišne zidove. V času eksplozije so bili v hiši de Silvestrijeva žena, njegovi štirje otroci, osebni tajnik in 6 uslužbencev. Pod razvalinami sta našla smrt de Silvestrova žena in njegov tajnik, dočim so bile tri hčere in vseh 6 uslužbencev le lažje ranjene. Pri odkopavanju svojcev je bil de Silvestri osebno navzoč in mu je ob tej priliki padlo na glavo neko bruno, ki ga je nevar-

no ranilo in so ga morali prenesti v bolnišnico. Italijanski poslanik v Washingtonu je o atentatu brzojavno obvestil svojo vlado. V tem poročilu se zadržuje, da je bil na de Silvestrija kot voditelja fašistov in predsednika fašistične organizacije »Sinovi Italije« doslej že dvakrat polzkušjen atentat. Ko se je mudil v Ameriki bivši italijanski zunanji minister Grandi, ki je bil v Philadelphiji gost de Silvestrija, so protifašisti poskušali položiti bombo pred njegovo hišo. Nedavno pa je bila nalena druga bomba izredne moči v prostorih de Silvestrijeve banke. Končno se še v poročilu naglašja, da je ameriška policija uvedla vsestransko preiskavo in se smatra kot gotovo, da bodo atentatorji v najbližjem času izsledeni in aretirani.

Dnevne vesti

Iz poštne službe. V višjo položajno skupino so napredovali pošti uradniki, oziroma uradnice: Jože Černovšek v Mariboru, Gizela Gumilarjeva v Rogoševcih, Franjo Bernot v Mariboru, Leopoldina Gselmanova v Ptuj in Miroslav Belina, Pavel Kandus, Ciril Košar, Milan Reich ter Dušica Škerljeva, vsi v Mariboru.

Proračunska seja mestnega občinskega sveta bo jutri v torek ob 18. uri v mestni posvetovalnici z naslednjim dnevnim redom: poročilo predsedstva in proračun za letošnje leto.

Poroka. Poročila sta se danes v Magdalenski cerkvi Karel Beden, godbenik iz Maribora in Olga Strajnerjeva, šivilja. Bilo srečno!

1. FEBRUARJA 1933

Izročitev odlikovanja Štefi Dragutinovičevi. V soboto zvečer je praznovalo naše Narodno gledališče pomembno, na odrskih deskah zelo redko slavnost. Po prvem dejanju ruske klasične drame »Nevihta« se je pojavila na odru sredi sodelujočega ansambla najstarejša aktivna članica gledališča ga. Štefi Dragutinovičeva, ki ji je intendant g. dr. Brenčič s primernim nagovorom pripel na prvi red sv. Save IV. stopnje, s katerim je bila odlikovana za svoje 38-letno uspešno delovanje na slovenskih odrskih deskah. Mariborskemu gledališču je posvetila z malenkostnim presledkom svojo veliko umetniško silo v vseh letih pokojnega življenja. Nato ji je čestital k zasluženemu odlikovanju v imenu njenih stanovskih tovarišic in tovarišev režiser g. Jože Kovič, ki je najprej v izbranih, pa sarkazma polnih besedah očrtal trnjevo življenjsko pot slovenskega gledališkega umetnika. Posebej ji je še sporočil čestitke tukajšnjega Dramatskega društva, ki je ustvarilo prve sezone našega odra. Jubilatka, ki je prejela razen iskrenih čestitk tudi mnogo cvetja in drugih daril, se je ginjena zahvalila in prosila intendant g. dr. Brenčiča, da sporoči njeno najtoplejšo zahvalo na najvišjem mestu. Skoro polno gledališče se je navdušeno pridružilo splošnim čestitkam in je priredilo jubilatki pristrčne ovacije, ki se kar niso hotele poleči.

Smrtna kosa. Včeraj dopoldne je umrla v Mariboru v starosti 76 let ga. Alojzija Bernhardova. Pogreb bo v torek popoldne ob 15. uri iz mrtvašnice na pobeškem pokopališču. N. v. m. p.!

Nova grobova. Danes zjutraj je preminula na Koroški cesti v starosti 77 let zasebnica ga. Elizabeta Hojnikova. Pogreb blage pokojnice bo v sredo ob 15. uri iz mrtvašnice na pobeškem pokopališču. — V St. Ilju pa je umrl v starosti 74 let posestnik France Jarc. Pokopali ga bodo v sredo ob 8. uri na tamkajšnjem pokopališču. Blag jima spomin, preostanim naše sožalje!

Novi župani. V Selnici ob Dravi je bil razrešen županskih poslov Martin Hernah in na njegovo mesto imenovan Ivan Verdunek; v Cirknici pri St. Ilju je bil razrešen župan Ignac Simonič in namesto njega imenovan za župana Ivan Može; namesto jaremskega župana Franca Šparla je imenovan Janez Črnko; v Voseku pa je prevzel županske posle Anton Šuman namesto Franca Čepa.

Občni zbor Zadruga izvoščkov, avtoizvoščkov in prevoznikov je bil preteklo soboto zvečer pri Halbwidlu. Udeležilo se ga je precejšnje število članov, ki jih je pozdravil načelnik zadruga g. Sluga. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal tajnik g. Krepek, je razvidno, da fijeverska obrt v Mariboru propada. V zadruzi je včlanjenih 19 avtoizvoščkov in 26 prevoznikov. Dohodki so znašali v preteklem poslovnem letu okrog 50.000 Din, izdatki pa okrog 49.000 Din. V smislu novih pravil pa se bo delokrog zadruga razširil na vse mariborsko področje in bo sklican ponovni izredni občni zbor.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je zlezlo živo srebro v termometru na 6,6 stopinj pod ničlo; minimalna temperatura pa je znašala davi 6,8 stopinj; barometer je kazal davi ob 7. uri pri 12,3 stopinjah 735,9, reduciran na nišlo pa 734,4; relativna vlaga 89; vreme je oblačno in piha severovzhodni.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes, v ponedeljek 30. januarja ob 20.15 predava g. dr. Henrik Tuma iz Ljubljane o beueških Slovencih. Projekcije!

Akademija Pomladka Jadranske straže v Mariboru. Na praznik 2. februarja priredi Pomladek JS v Mariboru ob 15. uri popoldne v veliki dvorani »Uniona« svojo drugo redno akademijo. Pri izvajanju pestrega programa, ki obsega deklamacije, orkestralne in pevske točke, vokalne in instrumentalne solo-nastope, gimnastične vaje in rajalne nastope, sodelujejo pomladkarji vseh mariborskih srednjih in meščanskih šol. Pomladek JS v Mariboru se lepo razvija in število članov je zrastle že nad tisoč. Ljubezen do morja in zavest važnosti in pomena morja, ki se goji in krepi na rednih sestankih na posameznih zavodih, prešinja slehernega pomladkarja. Podpirajmo idealno, pa tudi gospodarsko in politično važna stremjenja naše mladine, da se vsaj deloma oddolžimo geslu Jadranske straže: Čuvajmo naše morje!

Sokol I. bo gostoval na Pobrežju. Dne 19. febr. popoldne bo gostoval v Renčljevi dvorani na Pobrežju Sokol Maribor I. Uprizoril bo znano Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Uprizoritev bo prva te vrste na Pobrežju in na gostovanje že danes opozarjamo!

PLANINSKI PLES

Sokol Maribor I. ponovi v soboto, 4. febr. ob 20. uri v kadetnici Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Uprizoritev je že pri premieri dosegla uspeh, gotovo pa je, da bo repriza uspela še boljše. Na predstavo opozarjamo vse one, ki zadnjič niso imeli prilike priti v kadetnico. Kljub veliki režiji so cene pri sobotni predstavi nekoliko znižane.

Dve žrtvi zimskega sporta. Pri sankanju se je včeraj ponesrečil 17letni strgarski vajenec Andrej Svenšek iz Sokolske ulice v Studencih. Pri padcu si je poškodoval levo nogo v gležnju. Zdravi se v bolnišnici. Pri Sv. Urbanu pa se je pri smučanju ponesrečil 18letni trgovski vajenec Vlado Podkubovšek. Zaletel se je v neko drevo in se poškodoval na glavi. Oba se zdravita v tukajšnji bolnišnici.

Od doma je odšel. V soboto popoldne se je zglasila na policiji žena izvoška Franca Kranjca in prijavila, da je odšel njen mož že pretekli torek neznanokam od doma. Kranjc je srednje postave in oblen v črno zimsko suknjo. Žena je v skrbih in se boji, da se mu je pripetila nesreča. Kdor bi o njem kaj vedel, naj javi predstojništvu mestne policije.

Nezgodna pri lovu. V noči na preteklo nedeljo je šel na lov na divje race 33letni šofer Janko Pohl in iz Smolnika. Da bi si poiskal primernejše skrivališče, je stopil na zamrznjeno Dravo. Pri tem pa se mu je led udrl in je Pohl padel v vodo. Po nesrečnem naključju se mu je pri padcu sprožila puška. Ker so mu svinčena zrna razmesarila obe dlani, je moral iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

Tatvine sank. Mariborski uzmoviči manjšega kalibra so se v zadnjem času vrgli na krajo malih sportnih sank, ki jih lastniki puščajo običajno kar nezaklenjene na hišnih dvoriščih in v drvarnicah. V soboto zvečer so izginile 150 Din vredne sanke železniškemu mizarju Rudolfu Kocijanu v Kurilniški ulici, isto noč pa prav toliko vredne sanke z dvorišča trgovca Milka Jesiha v Gledališki ulici. Pred nakupom se javnost svari.

Lačen tat. Iz jedilne shrambe nekega poročnika v Frankopanovi ulici je ukradel neki neznanec v soboto zvečer posodo z 2 kg sira in lonec mesne juhe. Tega tatu je na pot tatvine prav gotovo pritrla huda lakota.

Grajski kino. Od danes pa do vključno torka veliki sportni in ljubavni film: »Alpski raj«. To je film krasnih naravnih posnetkov, srčkane vsebine, nedosegljivih sportnih senzacij. Vsakdo pride na svoj račun. Mnogo komike in smeja. Pripravlja se: »Johann Orth, rdeči nadvojvoda«. Velik ljubezenski roman iz tajnega arhiva habsburškega dvora. Film, ki nam pripoveduje o ljubezni nadvojvode Johanna Salvatorja in o škandalih na habsburškem dvoru za časa, ko je imel glavno besedo nadvojvoda Albrecht, zmagovalac pri Custozii.

Konradu Iršiču v slovo. V torek 24. t. m. so položili v idilični gorski vasi St. Ilju pod Turjakom k zadnjemu počitku v najlepši moški dobi 52 let umrlega posestnika, gostilničarja in trgovca gosp. Konrada Iršiča iz Mislinja. Z njim je legla v grob ena najmarkantnejših osebnosti Mislinjske doline, ki bo pač težko občutila izgubo tega značajnega in delavnega moža. Saj je vse življenje deloval v raznih funkcijah v mnogih nacionalnih, kulturnih, dobrodelnih in gospodarskih društvih in ustanovah. Bil je iskan in upoštevan svetovalec v vseh perečih vprašanjih vsakdanjega življenja. Mož naprednega mišljenja, je bil tudi napreden v svojem delovanju, s katerim je ustvaril sebi in svojem lepo urejeno domače ognjišče. Kako priljubljen je bil pokojnik, je pač najboljši dokaz njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko število njegovih prijateljev in znancev od blizu in daleč. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika najprej domači župnik g. Roškar. Nato je v izbranih besedah g. dr. Železnikar v imenu Sokola in nacionalnih društev proslavil delo pokojnika v narodnem, gospodarskem, kulturnem in dobrodelnem oziru. V imenu delegacije Slovenskega planinskega društva v Mariboru in stavbne zadruga »Ribniška koča«, ki je položila na grob tudi krasen venec, se je od pokojnika kot vnetega in požrtvovalnega pospeševalca planinstva poslovil v prisrčnih besedah g. ing. Šlajmer. Po govoru delegata okrajnega cestnega odbora g. Ovčarja je zapel domači pevski zbor, nakar so se jeli pogrebci razhajati v tužni zavesti, da bo le težko najti pokojniku vrednega naslednika.

Občni zbor pogrebne družbe Radvanje. Včeraj dopoldne je bil v društvenem lokalu občni zbor radvanjskega pogrebne družbe. Občni zbor je vodil in otvoril predsednik Špindler, ki je uvodoma

UNIONSKA DVORANA

pozdravil navzoče, nato pa podal izčrpno predsedniško poročilo. Društvo šteje 534 članov. Lani je imelo 11 pogrebov. Društveno premoženje je ocenjeno na okrog 85.000 Din. Sledilo je tajniško poročilo, ki izkazuje 141 dopisov ter 6 rednih in eno izredno odborovo sejo. Navzoči so posebej pohvalili blaginjskega gosp. Lorbeke, ki vkljub svoji starosti vestno in točno opravlja blaginjske posle. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika Martin Špindler, za podpredsednika France Kranjc, za tajnika Jakob Ploj, za blaginjskega pa Simon Lorbek.

Nesreča radi splašenega konja. Te dni se je pripetila posestniku in gostilničarju Francu Damšetu iz Pečice nad Poljčani precej huda nezgoda, ki jo je povzročil pobesnel gospodarjev konj. Tistega dne je bil Damše s svojo ženo v Šmarju pri Jelšah. Srečno sta se pripeljala na sanel domov, ko se je pred hišo, takorekoč na domačem pragu konj naenkrat splasil in potegnil sani, s katerih je žena že izstopila, z gospodarjem naprej. Osupla in nemalo prestrašena je žena obstala sama v skrbih za svojega moža, ki ga je pobesnel konj tiral v nesrečo. Tam namreč se začel hud in dolg klanec z ostrimi ovinki in je tudi pot precej ledena. Damše pobesnele živali ni mogel zadržati, temnani celo tedaj, ko mu je odpovedala še zavora. Konja so vsega penastega s poškodbami sanmi ustavili šele spodaj pri Florjanu. Gospodarja je vrglo raz sani. Pri padcu je dobil močne notranje poškodbe. Poklicani zdravnik dr. Hronovsky iz Poljčan je ugotovil, da ima nalomljena rebra, ranjena pljuča in poškodovane ledvice. Bil je prvotno tako slab, da ni bil sposoben niti za prevoz v bolnišnico. Zdaj se mu je baje nevarno stanje že nekoliko zboljšalo. Želimo daleč naokrog poznanemu gostilničarju, da bi čim prej ozdravel!

Kino Union. Do vključno četrtka prekrasni dunajski film »Straussov valček« z Gustavom Fröhlichom. To je film izredno lepe vsebine in očarljive glasbe, na kar se ljubitelji dobrega filma posebno opozarjajo! Pripravlja se film novega presenečenja: »Iz dnevnika lepe žene«, z najlepšo igralko Lil Dagover in Hansom Rehmannom.

Pri influenci skrbite, da bo želodec in črevesje z uporabo naravne Franc-Joževe grenčice večkrat temeljito očiščen.

Narodno gledališče

Repertoar

Koroški klub. Radi udeležbe na sel centralnega odbora bo naš klubov večer na Svečnico, dne 2. februarja. Predsednik.

Ponedeljek, 30. januarja. Zaprto.
Torek, 31. januarja ob 20. uri »Gronica Marica«. Red C.

Sreda, 1. februarja: Zaprto.
Četrtek, 2. februarja ob 15. uri: »Pri belem konjičku«. — Ob 20. uri: »Boccaccio«. Gostovanje gospoda Josipa Povheta.

Iz gledališča. Kalmanova opereta »Gronica Marica«, ki je tudi letos prav tako privlačna kot svojčas, se ponovi v torek, 31. t. m. za red C. — »Beli konjiček« kot popoldanska predstava. Velezabavna revijska opereta »Pri belem konjičku«, ki je devetkrat napolnila gledališče ter splošno ugaja, se ponovi prvi popoldne na Svečnico v četrtek, 2. t. m. ob 15. uri. Preskrbite si vstopnice!

Znani slovenski komik in bivši režiser ljubljanske drame g. Josip Povhe, ki je mariborski publiki še v najboljšem spominu izza svojega delovanja na mariborskem odru, gostuje v četrtek, 2. t. m. ob 20. uri. Nastopil bo kot kramar Lambertuccio v Suppejevi klasični opereti »Boccaccio«.

Miran Vilher, 11letni virtuoz na gosli, ki je tudi v tujini že kljub svoji mladosti slaven ter ga vse kritike označujejo za glasbeni čudež, bo koncertiral v gledališču v petek, 3. t. m. ob 20. uri. Natančneje se javimo. Veljajo znižane operne cene.

Pri boleznih žolca in jeter, žolčnih kamnih, zlatci uravna naravna »Franc Josefova« grenčica prebavo na naravni polen način. Izkušnje na kliniki potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje »Franc Josefova« vodo posebno dobro, če jo mešamo s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. »Franc Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Samo v ponedeljek in torek

Se gostuje g. Povhe v veliki kavarni

Epileptičen napad. Včeraj popoldne se je na Koroški cesti zgrudil na tla zaradi hudega epileptičnega napada 75letni brusač Pavel Lonjburger. Preden pa so dospeli poklicani reševalci, je nesrečnemu že odleglo in je nadaljeval svojo pot.

Aretacija. V Wilsonovi ulici stanujoča 56-letna Ivanka Kočbekova je zelo nevarna tuji lastnik. Včeraj je bila aretirana po zahtevi neke Terezije K. iz Grajske ulice, ker ji je ob neki priliki ukradla skoro nov dežnik. Ivanka pa ima na vesti še druge grehe in jo bo policija izročila sodišču.

Dva moža s saharinom. Preteklo soboto popoldne je ustavil policijski stražnik v Koroščevi ulici 65letnega Jakoba Schwarzja, ki je že znan kot star tihotapec. Povabil ga je na stražnico, kjer so našli pri preiskavi pri njem le škatljico saharina. Večjo srečo pa so imeli šentiljski orožniki, ki so v noči na nedeljo zasledili nekega Ivana Ditingerja, pri katerem so našli okrog 10 kilogramov saharina. Obema možakarjema je bil saharin zaplenjen in sta bila oba izročena finančni oblasti.

Nezgodna kronika. V Krekovi ulici je nenadoma omedlel v soboto opoldne šofer Julij Pungeršek, ki ga je poklicani stražnik s pomočjo tamkajšnjih domačinov okrepčal, nato pa ga spremil v domačo oskrbo. — V Lekarniški ulici je padel v soboto ponoči tukajšnji trgovec Josip Kavčič tako nesrečno, da si je občutno poškodoval nosno kost in je zaradi tega nastopilo tako močno krvavenje, da so ga morali na pomoč poklicani reševalci z avtomobilom spraviti domov in ga izročiti zdravniški negi. — V neki hiši v Vrazovi ulici je padla včeraj zjutraj na spolzkih stopnicah mlekarica Antonija Forstnaričeva iz Košakov, ki se je pri padcu nevarno poškodovala po vsej desni strani telesa. — V bolnišnico so reševalci prepeljali 52letnega čevljarja Franca Mikla iz Vrbanove ulice, ki je prejel močan udarec na glavo. — Na rešilni postaji je bil včeraj dopoldne obvozen 24-letni mesar Anton Serag iz Plinarniške ulice, ki si je med delom po nesrečnem naključju zasadil nož v desno roko.

Težnje Židov

SISTEMATIČNO IZVAJANJE DOLOČENEGA PROGRAMA.

Popolnoma pravilno je »Večernik« te dni opozoril na nevarnost židovstva v naši državi. O tej svojevrstni rasi imamo res še nejasne pojme in vidimo v njej le rojenega prebrisanelega trgovca. Žid je izra rojstva Kristusa posebljen kapitalistični duh in nekaj tempel materializma. Številčno majhna rasa (okrog 14 milijonov) nima svoje lastne države, pač pa ima kljub svoji razkropljenosti po vseh mogočih deželah ogromno finančno, trgovsko in politično moč, monopol nad mnogimi življenjskimi potrebščinami in razpolaga z najpomembnejšim tiskom. Že stara je beseda, da šepeče Žid za marsikaterim prestolom.

Značilno je, da se Žid dosledno izogiba telesnemu delu, zlasti pa kmečkemu. Poljedelstvo in žid se popolnoma izključujeta, in to prav gotovo iz razloga, ker to premalo nese. Sicer se zarije tudi v agrarne dežele, a vedno le v svojstvu trgovca, ki ni v kupčiji prav nič izbirčen in mu je človeško »blago« prav tako dobrodošlo kakor cunje. Industrijski in trgovski centri so mu najljubši, ker se v njih lahko povspe do mednarodne trgovine, ki je njegov končni smoter.

Statistika pove, da krije Amerika nad 70% svetovne produkcije svile, 62% kavčuka, 53% kave in bakra itd., a ta Amerika so pretežno 3% (trije milijoni) Židov, ki so lastniki malone vse trgovine, kapitalističnih gospodarskih organizacij in denarnih zavodov. Židovski finančniki, ki so pretežno soudeleženi v ameriški industriji filmov, gramofonov, radia itd., so že l. 1919. imeli od 2½ milijard dolarjev zlatega dobička največji delež. Znana borzna spekulacija iz leta 1930, ki je pognala stotisoče na boben, je bila igra Židov.

Če si hočemo Žida pravilno tolmačiti, ne smemo preko resnice, da je v gospodarstvu nedosegljiv mojster in je bil prav on začetnik narodnogospodarske vede. Menjalnice, banke, akcijske družbe, borze itd. so njegov izum in plod njegovega edinega smotra: **popolnoma obvladati gospodarsko življenje!** V ta namen so med seboj tesno poverjeni in tako organizirani, da ima vsak svoje določeno področje. Vse se vrši tajno in nam nevidno, ker smo v teh vprašanih neizkušeni, mladi in naivni. Že v samem delstvu, da tako radi skrivajo svoje židovsko lice, je dokaz, da zasledujejo svoje posebne, nam ne prav koristne namene. Naj nosi Žid naše ali tuje ime, vedno ostane pri svojem trdnem svetovnem programu, ki zanika pravico nevarniku (drugoverniku) do življenja. Na prvi hip se zdi ta trditev paradokсна; kako naj sto in sto milijoni podležejo temu neznamnemu številu? Če pa se poleg tega vprašamo, kako to, da sta trgovina in industrija pretežno na njih delnicah, izgleda takoj drugače. Tudi ne smemo omalovaževati osnovnih potez židovskega značaja, to so: volja, skrajna

sebičnost in abstraktnost duha. Na ta način se ni ta rasa le ohranila, ampak je tudi gospodarsko in kulturno ogromno napredovala. In prav danes kaže, da delujejo po natančno opredeljenem programu s podvojeno energijo. Odtod vedno večje število njihovih akademskih, literarnih in drugih umetniških poklicev. Kako naj si neki razlagamo, da je ameriško gledališče v rokah židovskega trusta, da so prav Židi gospodarji kina, filma in tudi šolstva. Ne vemo, koliko je resnice na raznih poročilih, da so v Rusiji vse cerkve (vere) v nevarnosti, le sinagoge stojijo neoprogrožene. Če je tako, se naše gornje trditve podkrepljajo in lahko zremo v ruski petletki posebne židovske namene. Da se malo zazremo v to smer, naj navedemo le 6. točko »Zapiskov modrih s Ciona«, ki dovolj jasno pove o njih načrtih in taktiki. Glasi se: »Zgradili bomo ogromna blagovna skladišča, ki bodo od njih deloma odvisna tudi veleposredstva nevarnikov. Aristokraciji moramo odvzeti zemljo. Najboljše sredstvo za to so povišani davki in hipotekarni dolgi. Istočasno moramo pospeševati industrijo in trgovino na spekulativni podlagi kot protitež samostojni industriji. Brez spekulacije bi padlo zadolženje zemlje pri hipotekarnih bankah. Industrija mora vzeti deželi delavce in kapital in denar vsega sveta naj pade v naše roke in pahuje nevarnike v vrste proletariata. Na ta način se nam bodo morali ukloniti. Mi hočemo izsiliti zvišanje plač, ki pa ne bodo delavstvu koristile, ker istočasno bomo povzročili zvišanje cen vsem življenjskim potrebščinam; češ, da je to posledica zastoja poljedelstva in živinoreje. Mi bomo dalje skovali ovire pridobitnemu delu in to na način, da bomo v delavstvu ustvarili anarhistične ideje. Da ne bodo nevarniki spoznali resničnega položaja, ga bomo maskirali z dozdavnim trudom delovnih razredov in razvili velike gospodarske načelne boje, za kar bodo skrbeli naši ekonomski teoretiki.«

Ali niso te njih napovedbe že realnost? Zato naj bi naša širokogrudnost napram tej rasi, ki posebno nas Jugoslovane tako sovraži, prenehala. Od njihovega prodiranja na našo zemljo bomo imeli le izgubo!

Kubelikove gosli.

Znano je, da se je nedavno nevarno ponesrečil svetovno znani violinski virtuoz Jan Kubelik, ko je v Pragi zavozil s svojim avtomobilom v neki avtoksaki. Umetnikov avtomobil se je prevrnil in je dobil Kubelik ob tej priliki več nevarnih poškodb. Zlomil si je nekaj reber, zmečkan pa je bil tudi prsni koš. Imel pa je še toliko duhaprisotnosti, da se je izvelkel izpod razvalin avtomobila. Prva skrb so mu bile njegove dragocene starinske Stradivarijeve gosli, ki so ostale k sreči nepoškodovane.

Sokolstvo

Sokolske smuške tekme za Tremi ribniki

98 tekmovalcev na startu.

Včeraj je priredilo sokolsko društvo Maribor-matica smuške tekme na daljavo za člane, članice, naraščaj in deco. Tekem, ki so bile v okolici Maribora, so se udeležili tudi člani bratskih društev iz Studencev, Ruš, Kamnice, Pragerskega in Hoč in je bilo skupno na startu 98 tekmovalcev.

Rezultati v posameznih kategorijah: Člani (14 km); startalo 28, prišlo na cilj 21. 1. Privršek A. (Matica) 1:13:20; 2. Berlek A. (Studenci) 1:17:13; 3. Herič J. (Sokol III.) 1:19:14; 4. Dobovišek (Sokol III.) 1:19:22; 5. Fric (Ruše) 1:20:45; 6. Vilec (Studenci); 7. Govedič (Matica); 8. Sepeši (Sok. III.); 9. Pijavec (Ruše); 10. Purkelj (Sok. III.).

Članice (6 km); startalo 6, na cilj prišle 4. 1. Vida Zemljičeva (Matica) 35:14; 2. Ljubica Smerdujeva (Matica) 37:05; 3. Concetta Grionijeva 40:15; 4. Milka Kumerjeva 45:55.

Moški naraščaj (6 km); startalo 32, na cilj prišlo 25; 1. Kožuh M. (Matica) 22:52; 2. Pepevnik (Matica) 23:13; 3. Vesnaver (Matica) 23:15; 4. Podkubovšek (Matica) 24:00; 5. Pavletič (Matica) 24:16; 6. Meljovšek (Hoče); 7. Lešnik (Matica); 8. Jerič (Matica); 9. Stucin (Matica); 10. Wegscheider (Sokol III.).

Nižji naraščaj na 2 km (16). 1. Dolinšek (Ruše); 2. Škofič Milko (Matica); 3. Knišič (Ruše).

Deca na 400 m. (16) 1. Božo Gajšek in Egidij Lešnik 1:35; 2. Božo Ocinger, Fr. Stergar, Ivan Plevnik in Lado Furlan so vozili 2 minuti.

Sokolsko društvo Maribor-matica obvešča svoje članstvo, da bo ponovno članski sestanek jutri 31. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma »adi razgovora o občenem zboru, ki bo 5. febr. Udeležba je za vse članstvo obvezna. — Zdravo!

Sport

Mednarodne smuške tekme v Bohinju.

Včeraj dopoldne se je v Bohinju nadaljevalo tekmovalstvo za državno smuško prvenstvo, in sicer se je vršila na Hanssenovi skakalnici tekma v skokih za kombinacijo. Tekmam je prisostvovalo do 2500 gledalcev. V kombiniranem tekmovalstvu za prvenstvo Jugoslavije so bili dosegjeni ti-le rezultati: 1. Šimunek (ČSR) 441,4 točke; 2. Maruszarz St. (Poljska) 432,5; 3. Luszczyk (Poljska) 410,3; 4. Maruszarz Andrej (Poljska) 409,85; 5. Lepold (Nemčija) 409,5; 6. Kadavy (ČSR) 402,6; 7. Cifka (ČSR) 388,15; 8. Barton (ČSR) 385,15; 9. Jakopič (Sm. kl. Dovje-Mojstrana) 368,7; 10. Šramel (Ljubljana) 350,2 točke. Prvenstvo Jugoslavije za leto 1933 si je osvojil František Šimunek, član

češkoslovaške smučarske zveze. Popoldne je bilo mednarodno tekmovalstvo v skokih. Rezultati so bili naslednji: 1. Maruszarz (Poljska) 42,44,5 in 45 m (331,4 točke); 2. Šimunek (ČSR) 39,43 in 41,5 m (313,9 točke); 3. Czech (Poljska) 39,40,39 m (307,8 točk); 4. Šramel (Jugoslavija) 39,37,38,5 m (295,6 točk); 5. Palme (Jugoslavija), 35,35,37 m (282,6 točk); 6. Luszczyk (Poljska) 46,47,44,5 m (275,8 točk). Mariborčan Jurič (MSK) se je plasiral na 10. mesto. Skočil je 34,34 in 35 m in dosegel 253,4 točke. Najdaljši skok v konkurenci je bil 47 m, izven konkurence 50 m, s padcem pa 52 m.

Mariborska zimskosportna podzveza poroča: Norveški mojstrski skakalec g. Arne Guttormsen dospe že danes zvečer v Maribor, da porabi dva dneva, ki nas ločita od mednarodnih skakalnih tekem, za trening naših skakalcev. Vsi skakalci Maribora in vse podzveze naj porabijo to priliko, da čimveč pridobijo od odličnega Norvežana. Mariborski skakalci se zberejo drevi ob 21. uri v hotelu »Orel« v svrhu sprejema instrukcij. Jutri v torek se trening že prične. Gospoda Leupolda, zastopnika Nemčije pričakujemo jutri. Imenovani namerava v sredo prevoziti vse Pohorje v brzem teku, da si ogleda naš smuški teren. Za mednarodno tekmovalstvo dne 2. II. so nadalje že zasigurani najboljši jugoslovanski skakalci: gg. Šramel, Jakopič, Palme in Pribovšek. Seveda pride tudi še mnogo drugih. Pokrovitelji prireditve g. ban dr. Marušič prispe v Maribor 2. februarja dopoldne in bo prisostvoval tekmi.

Dva lepa uspeha slovenskega sporta.

V Ljubljani se je včeraj odigrala mednarodna tekma v hokeju na ledu, in sicer med Ilirijo in Villacher SV. Zmagala je Ilirija s 3:0 (0:0, 1:0, 2:0). Ilirijanski nogometaši pa so v prijateljski tekmi zmagali nad zagrebškim Haškom v razmerju 4:3 (3:1).

Posetite smuške dneve od 1. do 6. februarja v Celju! Glasom odloka ministra za promet G. D. št. 112684-32 od 2. I. 1933 je dovoljena polovična vožnja od 1. do 6. februarja t. l. za vse vlake razen S. O. S. zagrebške in ljubljanske direkcije v Celju. V Celje se pripeljite brez vsake legitimacije s celim voznim listom, katerega pri izhodu obdržite za brezplačno vrnitev in si priskrbite v pisarni Tourist Office ali pri blagajni pri smuški skakalnici 5. II. potrdilo o udeležbi. Potrdilo in vstopnica za skakalne tekme veljata skupaj samo 10 Din.

Veslaško prvenstvo Evrope bo v letu 1933 priredila Madžarska, in sicer v mesecu avgustu v Budimpešti.

Nova dobrotelost.

Mestna občina budimpeštanska je pokrenila dobrodelno akcijo. Dvignila je po vseh mestnih in privatnih zastavljalnica zimsko oblačila posameznih siromakov in votirala v to svrhu okrog 30.000 pengov. Zastavljena oblačila in zimske suknje je izročila posameznikom pod pogojem, da jih to zimo ne smejo več zastaviti.

Langton Clarke:

Tipkarica

»Železna vrata, ki drže v vežo?« je namignil odvetnik.

»Niso bila dotaknjena,« se je tajni policist odrezal na kratko.

Stopivši za korak nazaj in zakrivši si oči z dlano, je potem dolgo motril stop oči z hrastovih desk, predeljenih z očrnelimi bruni. Tedaj se je hlastno okrenil proti g. Traceyu:

»Kdo ima gornje pisarne?«

»Gospod Ransome, tukaj,« je odgovoril bankir zbegano.

»Ah,« je črnil detektiv. »Čujte, gospod, jaz sem nadzornik Brinks, kakor morda veste, in kot tak vas prosim, da me povedete tja. O nečem se moram prepričati.«

»Kajpada, prav rad,« se je žuril Ransome. »Kar za menoj, gospod.«

Spotoma mra je zamolklo šklepetanje disalnega stroja udarilo na uho in medtem, ko mu je blažen nasmehljaj obkrožil ustnice, je pričel vnovič nalahno otipavati s prsti dragoceni predmet, ki ga je nosil v žepu.

»Je li v vašem uradu poleg vas še kdo drugi?«

»Bogme ne!« je odvrnil zaljubljen odvetnik, vzdvičji se iz sladkih sanj. »Samo stenotipistinja, ki mi služi za tajnika.«

»Jelite? Veste, jaz bi pa kaj stavil, da je hodil še nekdo ponoči semkaj,« se je odzval inspektor.

Ko sta stopila v kabinet, je Alica, zaposlena pri samopisnici dvignila glavo ter se prijazno nasmehlila. Ransome ji je prijateljsko pokimal v pozdrav. Detektiv jo je komaj opazil, tako se mu je mudilo v sosednjo sobo, ki je bila odvetniku zasebna pisarna.

Prišedši do drugega konca, se je sklonil in privzdignil debelo preprogo, ki je pokrivala skoro ves pod, in jo zavihnil.

»Tako je, kakor sem si mislil,« je izpregovoril.

Pripognil se je drugič in snel nekoliko razrahljanih deščic iz tlaka ter pokukal skozi odprtino, ki jo je pravkar uarenil.

Erik Ransome, ki se je nagnil nadenj, da bi ga opazoval, je videl, kako je iztegnil roko, prijel za bakren obroček in odprl loputnice, spretno skrite v hrastovih tleh. Jekleni pokrov blagajne je stal natanko pod samozaklopnimi durmi.

»Zdelo se mi je, da sem opazil sled od pile,« je hitel zmagovito detektiv. »Zdaj pa vidim, kako je ravnal. S ponarejenimi ključki se je vtihotapljal semkaj ponoči, vsakokrat spustil doli po vrvi, privzani za tale kavelj, odvil žarnico in na njenem mestu zvezal s tokom svoj električni vrtalnik in nemoteno vrtal. To

vam je prekanjenec, lahko mi verjamele!«

»Potemtakem se lahko reče, da je imel veliko srečo, saj je bil vedno v nevarnosti, da ga kdo zaloti pri samem dejanju,« je pripomnil advokat. »Gospodična Vickars, moja tipkarica, namreč ob večerih dolgo tukaj čuje, da opravlja svoje zasebne posle, za katere sem ji dovolil hoditi semkaj... Sveta nebesa, saj to je grozno! Lahko bi jo bili umorili, ubogo punčko!«

»Kako? Kaj pravite?« je tajni policist iznenada nastavljal ušesa. »Dolgo bedi tu ponoči? Joj, potem moram na vsak način govoriti z njo. Gotovo mi bo vedela dati kako pojasnilo.«

Ransome ga je zgrabil za roko: »Rotim vas, bodite obzirni z njo! Ona je...«

Na koncu jezika mu je bilo, da bi govoril o svoji zaročenki, a v poslednjem trenutku se je premagal.

»Ona je zelo boječa,« je zaključil inspektor Brinks je živahno ošinil mladega moža z očmi in ni ga bilo treba dolgo motriti, da se je uveril, kako močno je bil zmeden.

»Dobro, dobro,« je rekel blagodušno. »Nikar si beliti glave. Ne bom je prestrašil.«

»Alica,« je pojasnil odvetnik, stopivši v kabinet k tipkarici, »predstavim vam inšpektorja Brinksa, ki bi vas rad nekaj

vprašal.«

Devojka je vzdignila glavo in Ransome je opazil, da je mežiknila z levo veliko na tisti značilen način. Okrenivši se v skrbih proti detektivu, je na svoje veliko začudenje zapazil, kako mu je obraz zaripel, usta širom odprta in oči izbuljene. V naslednjem trenutku se je skrčil nalik človeku, ki se pripravlja za skok.

Zdajci se je iztegnila proti njemu šibka ročica iz ohlapnega rokava od bele svile; kratka jeklena cev se je zablskala med petimi vretenastimi prsti. Zabliskalo se je, zagrmelo in med tem, ko je Erik Ransome z rokami prestregel tajnega policista, ki se je sesedal, je Alica Vickarsova brzo liki srna prhnila skozi duri, jih zaloputnila za seboj, zaklenila ter izginila.

Uničen in prepadel spričo nagle in nepričakovane drame, ki se je pravkar odigrala pred njim, je odvetnik ostrmel na mestu in podpiral detektiva. Nič ni razumel, zdelo se mu je, da se mu sanja.

»Naravnost v lopatico,« je medlo momljaj detektiv. »Na srečo sem se še za časa pripognil, drugače bi me bil zadel v srce.«

Zadoneli so težki koraki po stopnišču. pesti so udarjale po vratih, nekdo je večkrat brez uspeha vrtel gumb. Potem so se začeli krpki udarci po steni in odločen glas je ukazal:

(Konec jutri.)

Radislav Rudan

Rod na razpotju

(Povest)

Rušilo se je gnezdo Blažonovih, ki je stoletja grelo beraški rod kamenarjev, a dve mladi ptički sta vedeli kod in kam. Pripravljali sta se, da poletita v svet, v novo, drugačno življenje, kjer bo rastle in dorastel novi rod, rod borcev za svetlo bodočnost in poveljanje stoletnega trpljenja, pomanjkanja in bede pod krovom oglodane bajte pod orjaškim hrastom nad belo cesarsko cesto...

XVI.

Pomlad, ki je bila spočetka plaho in tipaje prihajala v deželo, se je preko noči razbohotila v vsej svoji prelesti. Po dolini je cvetelo sadno drevje, zeleneli so travniki in tudi hrastove in gabrove meje po Rebrnicah so se odevale v novo zelenje. Brenčale so čebele, plahutali so pisani metulji in v grmovje so se ob tihih večerih oglašali prvi slavci. Nebo je bilo jasno in čisto, nobenega oblaka ni bilo na njem in že se je čutila sonpara pripekajočega solnca, ki je s sušo dušilo prebujeno naravo.

V kristalno svetel dopoldan so sopihali stroji v kamnolomu, nad njimi pa se je oglašala zelena rega in oznanjala bližajočo se prvo nevihto. In kakor da ga je njeno regljanje ustvarilo, se je prikazal na modrem nebu prvi oblček. Ves bel in kakor iz puha sestavljen je bil in neznansko hitro se je večal. Okoli in okoli njega so se porajali novi, kakor da bi jih nevidna roka nizala na nebo, in tudi oni so se širili, rastle in spremenjale svojo čisto belino v temotno sivino. Polagoma so se nizali drug na drugega, sprijemali se in rastle v

ogromne kope, da so zasenčili solnce in zemljo.

V dolini je postajalo vedno bolj somračno, in vroča tišina, ki je legla na pokrajino, je postajala težka in omotna. Zelena žabica nad kamnolomom je utihnila; zadovoljno se je zleknila po nežnem listu in čakala hladilnega dežja. Le doli v globini so med ranjenimi skalnimi stenami sopihali, cvlili in ropotali stroji, kakor da jim nič ni mar tesnoba okolice, trepetajoče v pričakovanju nastajajočega. Nenadoma pa, kakor da bi kdo z roko zamahnil, je zavel preko rebrniških rebri hladen veter, zagnal se v hrastovo mejo, padel v globel kamnoloma, prekotil se preko kolovoza na cesto ter se poigral s prahom in peskom, da je zameglil pogled v dolino.

»Nevihta bo,« je dejal France, ki je stal v kamnolomu poleg strojnika Petra in opazoval vrtenje koles.

Strojnik se je ozrl proti nebu, in ko je opazil prvo debelo deževno kapljo, je glasno dejal:

»Pod streho moram; hudo bo!«

Odklopil je transmisijo, odvil ventil in poklical delavce, ki so potni in zaprašeni opustili delo in se zagnali za njim in za Francetom proti bajti. Za njimi so udarjale debele kaplje in zavijal je veter, ki je naraščal v silovito burjo, da so se pod njim krčevito majala drevesa in globoko do tal upogibala veje. Ko so dosegli bajto in zaprli vrata, je zabučal vihar v vsej svoji grozotni veličastnosti, da so se strahoma zgani in sklonili.

Vsa živa bitja so tedaj ždela v svojih zatišjih, še ptice in veverice so se poskrile, samo Caharija ni iskal zaklonišča. Mirno in negibno, kakor kamenit kip, je ves dopoldan sedel na skali nad kamnolomom. Pogreznjen vase ni slišal rege, ki je poleg njega prosila dežja in tudi temnih oblakov ni videl, ki so se zbirali nad njego-

govo glavo. Šele prve deževne kaplje, ki so mu omočile razkuštrane sive lase, so ga predramile, da se je z izgubljenim pogledom ozrl okoli sebe, proti nebu in v zevajočo globino kamnoloma. Tedaj je opazil, da je izbruhnila nevihta, da so ljudje pobegnili, da so stroji sami in smehljaj blaznega zadovoljstva mu je razjasnil obraz. Čilo, kakor da ga ne bi pritiskala k tlom teža pet in sedemdesetih, neskončnih naporov in odrekanih polnih let, se je dvignil s svojega sedeža in se pričel skozi dež in vihar prerivati proti podnožju.

V trenutku je bil do kože premočen; veter se mu je zaganjal v mokra oblačila in jih trgal v cunjce, vihar mu po razmršenih lasih in ga sunkoma skušal vreti na tla, zabiti ga v rjavo, blatno zemljo. Starec se pa za vse to ni zmenil in se ni dal zrušiti. Z naporom nadčloveških sil je kljuboval dežju in viharju ter se korak za korakom bližal svojemu cilju.

Naglo, kakor bi nihče ne bil pričakoval, je dosegel kolovoz, obstal in se ozrl proti bajti. Strašen, kakor duh z drugega sveta, je stal nekaj trenutkov na ploščati skali, zamrmral potem nerazumljive besede ter dvignil desnico, kakor da bi hotel prekleto bajto, ljudi, nevihto, svet in vse vesoljstvo...

In tedaj, prav v tistem trenutku, ko je Caharija dvignil desnico, je preklal temino strašen zubelj bliska, grom je pretresel zemljo, odjeknil v dolino in v sive črti pod Grmado ter se pomešal z obupnim hreščanjem lo-mečega se in padajočega drevesa...

Starec je spustil roko, da mu je nemočna padla telesu in mirno, kakor da bi se nič ne bilo zgodilo, gledal zlom stoletnega hrasta, ki ga je bila strela preklala na dvoje in zrušila na tla poleg rodne njegove bajte. Potem se je prav tako mirno okrenil, stopil v kolovoz in brodil po vodi in blatu proti kamnolomu, proti strojem...

Tajna klinika v Feldbachu razkrita

Pred nekaj meseci je bil ves evropski tisk poln poročil o razkritju mnogoštevilnih tajnih sterilizacijskih klinik v Avstriji. Pred dnevi pa so oblasti razkrile zopet novo tajno »kliniko«, na kateri je trgovec Josip Pölzl odpravljajal plodove žensk, ki niso hotele postati matere. Njegovo podjetje je sijajno uspevalo. Zanimivo pa je, kako je bila zadeva razkrita. Pri Pölzlu je bilo v eni preteklih noči vlomljeno. Sled za vlomilci je iskal policijski nadzornik tamkajšnje policije, ki je pri tej priliki našel v otroškem vozičku v Pölzlovem stanovanju skrito kompletno zbirko zdravniških instrumentov, ki so potrebni za abortacijo plodu. Takoj sta bila aretirana oba zakonca Pölzlova, ki sta priznala svoj umazani obrt. K njima so prihajale v trgovino najrazličnejše ženske vseh stanov in starosti od blizu in daleč, ki so se hotele skrivaj iznebiti posledic prepovedane ljubezni. Takoj po-

leg trgovine je imel Pölzl skrivno sobico, v kateri je izvrševal svoje operacije. Prišel je to svojo nedovoljeno prakso že leta 1927., ko mu je njegova trgovina skrajno slabo uspevala. V začetku je izvrševal odpravljanje plodu z nehygieničnim, zarjavelim instrumentom in je zelo čudno, da niso žrtve umrle za zastrupljenjem. Ko pa si je opomogel, si je nabavil poleg celotne tozadevne strokovne literature v Gradcu tudi najmodernejše instrumente. Ženske so po operaciji zapuščale hišo pri izhodu na nasprotni strani. Pölzl si je skozi leta na ta način nagrabil precejšnje premoženje. Doslej sta Pölzlova priznala le 24 nedovoljenih »operacij«, bilo pa jih je nedvomno še mnogo več.

Tragična želia po roparski slavi

Te dni se je odigral v praškem predmestju Vinohradyh strašen prizor. V neki pekarni je bil nameščen 17letni vajenec Vaclav Mazanek. Njegov gospodar

je vedel, da ima fant samokres in cel sveženj vetrihov, s katerimi je vlamjal, kjerkoli je le mogel. Sprejedoval pa mu je te slabosti, ker je bil dečko sicer prav priden in sposoben delavec. Zato je tudi skušal napraviti konec fantovi eksaltiranosti na miren način. Preteklo soboto je naprosil nekega svojega prijatelja detektiva, naj pride v njegovo pekarno in odvzame Mazaneku samokres. Ko je detektiv vstopil v pekarnjo, je Mazanek takoj vedel, za kaj gre. Skočil je naglo v kot, se skril za peč in od tam grozil detektivu, da ga bo ustrelil, če se mu približa. Na te besede je detektiv planil na cesto in poklical na pomoč dva stražnika. Vsi trije so se, skrivaje se za debelimi deskami, ponovno približali dečku, ki je pričel brezobzirno streljati in ranil enega izmed stražnikov. Ko pa je spoznal, da mu ves odpor ne bo koristil, si je pogljal zadnjo kroglo v sence. Preiskava v samomorilčevi sobi je ugotovila, da je mladenič čital izključno le detektivske in podobne romane, zapustil pa je tudi svoj

dnevnik, iz katerega je razvidno, da je fant sklenil postati nevaren gangster in se kot tak proslaviti po vsem svetu. Predmete, ki jih je na svojih vilijskih pohodih pokradel, je prodajal in izkupiček skrbno hranil z namenom, da bi se o prvi priložnosti izselil v Ameriko. Svojo bolno željo po gangsterski slavi je mladenič plačal z lastno glavo.

Pražani se radi ženijo.

Vsako leto se sklene v Pragi okrog 12.000 zakonov. Značilno je, da ostaja to število že nekaj let po vrsti skoraj nespremenjeno. V preteklih desetih letih se je moglo zaznamovati le malenkostno padanje. V preteklem letu je bilo največ zakonov sklenjenih v mesecih aprilo 1.034, v juniju 1.105 in v juliju 1.273. Najmanj zakonov pa se sklene vsako leto v maju. V tem mesecu je bilo lanske leto sklenjenih v Pragi komaj 516 zakonskih zvez. To je posledica praznoverja, da se v maju sklenjeni zakoni končujejo navadno nesrečno.

Mali oglasi

Razno

RESTAVRACIJA »ZLATI KONJ«, v torek, 31. januarja in sredo, 1. februarja pojedina izvrstnih jeter in krvavih klobas. (Domače kolone.) Izborna vina. — Vljudo vabi Nekrep. 347

POHIŠTVO lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinška ul. 22. nasproti trdnje V. Weigl.

HRANILNE KNJIZICE za odstop vključenega dolga na posestvu išče Franc Pogorelec, posestnik, G. Vižinga, pošta Marenberg. 323

KOLESA, GRAMOFONE, šivalne stroje, otroške vozičke, popravlja dobro in po nizki ceni znana meh. delavnica J. Gustinčič. Lasten zavod za emajliranje in ponikanje.

POHIŠTVO, vložki, stoli, žimnice, pernice, otomane, puh-perje, afrik, žima, volna, najceneje pri F. Novaku, Koroška cesta 8, Vetrinška ul. 7. 307

TRGOVCI! OBRTNIKI! ki želijo sanacijo svojih financ ali odlog plačila dolgov v smislu navedbe ministrstva pravde od 4. januarja 1933. dobijo diskretne in brezplačne informacije, ako pišejo na upravo pod »Informacije«. 828

NAGELJČKE, šopke, vence. Kličite telefon 27-66 Jemec, vrtnarstvo. 179

Prodaj

MALA ŽELEZNA PEČ št. 5, na prodaj. Studenci, Krpanova ulica 18, I. 351

NA PRODAJ omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovi ulici št. 6, II. nadst. vrata 19. 193

POCENI! dobro blago Zarnice, lesence, moderne vse vrste, svetilke, senčniki, krogle vseh barv, aparate, motorje

le pri **JOS. TICHY IN DRUG** MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 16

Dve veliki Lutzovi peči uporabni za pisarne, dvorane ali bančne prostore **ceneno na prodaj** interesi naj se zgledajo v upravi »Večernika« dneвно med 9. in 10. uro.

PRODAM »Universal Schulze« avtomatsko tehtnico za 15 kg. belo, skoraj novo, za polovično ceno, ter 1a. čajno maslo po zmerni ceni (reflektiram na večji odjem). Naslov v upravi »Večernika«. 341

Soho odda

DVE BOLJŠI GOSPODIČNI sprejem v celo oskrbo, pohištvo novo in dobra postrežba. Vprašati: Pobrežka cesta 21, vrata 3. 345

SOBO IN KUHINJO oddam, Magdalenska ulica 34. 304

LEPO OPREMLJENO SOBO z dvema posteljama takoj oddam. — Glavni trg 3. 318

DVE SOBI na novo renovirani, opremljeni z novim pohištvom z dvema posteljama, z enim vhodom oddam s celo oskrbo v najem. Cena po dogovoru. Prednost imajo drž. nameščen ci. Aleksandrova cesta 79. 276

VELIKO SOBO s številnikom in električno razsvetljavo takoj oddam. — Splavarska ul. 7. mizarstvo. 321

OPREMLJENO SOBO separirano, v Marmontovi 12. oddam, avtobus Kettejeva ulica. 296

GOSPODIČNO sprejem na stanovanje. — Slovenska ul. 16. — Kuhar. 317

KABINET z uporabo kopalnice oddam. Palača Pokojninskega zavoda, Verstovškova ul. 4/I desno. 326

Stanovanje

LEPO STANOVANJE v villi oddam. Pisarna Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 350

STANOVANJE 2 sobi in kuhinja z električno razsvetljavo oddam. Stritarjeva ulica 17. 288

TRISOBNNO STANOVANJE kopalnica, ves komfort, takoj poceni oddam. Betnavska 96. 287

NOGAVICE v veliki izbiri, kakor tudi vse ostale modne predmete, najceneje v modni trgovini 248

Mara Kumše Maribor, Stolna ul. 1

Službo dobi

MLAJŠA OSEBA, zmožna, s 500.— do 800.— Din kaveje, dobi službo raznašalca za mesto Maribor. Po nudi na upravo Večernika pod »Takoj«. 344

Pouk

POMAGAJTE BREZPOSEL-NIM! Uspešne instrukcije daje stromašen brezposeln učitelj. Cenjene ponudbe na upravo pod »Din 8.—«. 190

Oglašujte!

Najboljša nalivna peresa

po konkurenčnih cenah dobite v papirnici knjigarne

Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova cesta 3